

22140047

CZECH A: LITERATURE – STANDARD LEVEL – PAPER 1
TCHÈQUE A : LITTÉRATURE – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
CHECO A: LITERATURA – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Friday 9 May 2014 (morning)
Vendredi 9 mai 2014 (matin)
Viernes 9 de mayo de 2014 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

Napište literární analýzu **jednoho** z následujících textů. Vaše odpověď musí zohledňovat obě přiložené orientační otázky.

1.

Šťastná vlna

Plavec otupělý létem se chystá zhoupnout v řece, ale šťastná vlna ho odnese o jedno roční období dál.

Plavec prostrčí hlavu dírou v ledu a rozhlédne se. Všude kolem bílo, lovci táhnou zabitou srnu na tyči, krk poletuje ve větru.

5 Plavec se vyškrábe na břeh, sklepně z ramen bílé krystalky, zuby mu drkotají zimou. To nám to léto rychle uběhlo, pomyslí si; tam, kde nechal kolo, stojí sáně, vrány odletěly i s šaty.

Po cestě domů mu bruslaři půjčí šálu. Omotá si ji kolem beder, protože vlna mu nenechala ani plavky. Vypadá teď jako domorodý válečník, který našel v poušti sáně.

10 Plavcova matka plete svetr, když vejde, ani nevzhledne. Plavec uloží sánky, matka mu připadá též starší. Z fotografií rozestavených v sekretáři nakukuje do bytu jeho obličej, tady je před školou, tady u zříceniny, předávání medaile, výlet do Paříže.

Plavec v teple domova pookřeje, na tváři se usadí spokojený úsměv. Fotografie mu vrátili jistotu, aspoň něco zůstalo stejné jako předtím. Hlavně neztrácet hlavu. Náhle ho zamrazí. Matka se narovná, zestárla o dalších deset let, za okny se střídá vedro a sníh, po bytě víří barevné skvrny, plavci hučí v uších. Vzpomene si na bicykl, sáně, na léto, které tak uběhlo. V kuchyni píská konvice, rukáv nedopleteného svetrů padá na podlahu, plavec ho chce zvednout, ale vyběhnou z něho krysy. Léto je dávno pryč a jeho odnesla šťastná vlna, krev se řítí žilami neuvěřitelnou rychlostí, vlasy mu zešedivěly a vypadaly během čtvrt hodiny, ne a ne tomu věřit.

20 Plavec si pomyslí, kde jsem byl celou dobu? Drkotá zuby, obchází ho chlad, zavře oči, ale spát nemůže. Otevře oči, zavře oči, přiloží ukazovák ke špičce nosu, aspoň něco zůstalo na svém místě, hlavně nikdy neztrácet hlavu...

Tomáš Přidal, *Úschovna rozhovorů* (2003)

(a) Prozkoumejte roli času v této próze.

(b) Jaké poučení/poselství lze vyvodit z povídky a jakými prostředky je docilováno?

2.

Tolik bych zase chtěl slyšet

Tolik bych zase chtěl slyšet
praskat v světlici oheň.
Vzduch se jak píšťala třásl,
vzduch jako stříbrný nůž.

5 A my tu píšťalu brali,
i nůž brali do nahých rukou.
Voněl pak v světlici oheň,
jablka a tvoje kůže.

10 Celou noc po dvoře slídl
křivý vesnický měsíc.
Rozepjal jsem ti sponu,
lampa se převrhla na zem.

15 Chytly ti vlasy a mělas
kruté a smyslné nehty.
Voněla odněkud růže
a vůně bukových štěpin.

20 Po dvoře už nechodil měsíc,
sama sis spínala sponu.
Kdo asi píšťalu spálil
na uhel před svítáním?

Tolik bych zase chtěl slyšet
praskat ve světlici oheň.
Zase bych převrhl lampu
a popálen sesbíral střepy.

Ladislav Fikar, *Samotín* (1945)

- (a) Báseň nepojmenovává zážitkové východisko přímo, nýbrž prostřednictvím metafor a významově nasycených detailů. Nicméně, pokuste se identifikovat východiskový zážitek, jeho průběh a pak postoj básníka k němu.
- (b) Sledujte formální výstavbu básně, zejména prvky, které jsou spíše tradiční a ty, které jsou spíše moderní.